

FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Melyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1.50 K.
1/2 évre	3 K.	1/2 évre	4.50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Szent István-tér 1.
TELEFON 206.

Egyes szám: 4 fillér.

Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős-szerkesztő és lapfőigazgató: Baranyay Lajos.

Ha ősszel

végét is érne a háború, azért nem érne végét a szörnyű, rettenetes drágaság és nem ér végét az a sok mizéria, az a sok nyomoruságos állapot, mely a háborút kísérte. A kenyér, a hus, a zsír, a fa, — nem is szólva a ruházati és igen sok szükséges háztartási cikkéről, — még bizonyára a jövő télire igen keresett, de nem talált cikk közé tartozik.

Ezért egyes városokban az előre látó hatóság már most, tehát jó idejében gondol arra, hogy amennyiben lehetséges — és többnyire lehetséges is — számbavegye azt a szükségletet, amely ismét eljövendő téli időben, feltétlenül bekövetkezik. Gondoskodik tehát arról, hogy a maga idejében a gabona, vetemény és más, az elkerülhetetlen szükséges élelmiszerek a kellő mennyiségben be legyenek szerzhettek. És tekintettel arra, hogy télen a tűzifa is egyenlő rangú szükséglet a kenyérrel, hát ebben se legyen inséges állapot. A főváros már most megkezdte a gondoskodást a tűzifáról, ami nagy dicséretére válik a hatóságnak, mert ha jó idejében gondolnak erre, akkor igen sok nehézség elkerülhető, amit a későn kezdéssel megoldani nem lehetne.

És már most tekintetbe kell venni azt, hogy a fauzsorát a nyári idő sem enyhítette. A fakereskedők már most készülnek a bő aratásra. A fa ára a piacon, vagy a fauzsoránál ma is olyan magas áron áll, mint a télen volt. Ennek is az ellensúlyozására már most meg kell tenni a szükséges intézkedéseket, s lehetőséget kell nyújtanunk ahhoz, hogy a társadalom szegényebb tagjai is valamiképpen beszerezhesék szükségleteiket. Leghelyesebb volna, ha agilis közéleti bizottságunk ezt is programjába venné.

Háború.

Amerika.

Wilson válasza nyomán két táborra oszlottak az amerikai újságok. Az egyik tábor dül-fül mérgében és azt hangoztatja, hogy Wilson elmulasztotta a kedvező alkalmat arra, hogy Németországnak az Unio nevében háborút üzenhessen. A másik csoport örvepd és azt mondja, hogy Wilson pompás alkalomhoz jutott azért, hogy most mint békeközvetítő lépjen fel a hadviselő államok között tisztességes és eredményes békeközvetítést megkezdje. Mondani sem kell, hogy az első csoportba az entente lapjai tartoznak. A Rubelen, Francon és Sterlingen megvásárolt sajtó ez, amely hosszú idő óta a háborúra tüzelte Amerika felelős és felelőtlen közvéleményét. Az entente-sajtó minden áron elő akarta idézni a szakítást és a szakítás nyomán járó hadüzenetet.

A másik csoport a független, a meg nem fizetett, a meg nem vásárolt lapok csoportja. Az a csoport, amely józanul mérlegeli a tényeket és az eshetőségeket. Az a csoport, amely nem tartozik egyik párt-hoz sem, hanem pártatlanul ad helyt a központi hatalmak híreinek és jelentéseinek épügy, mint mint ahogy leközi szépitgetés nélkül az entente híreit és kommunikációit. Ez a csoport, amelynek joga van arról beszélni, hogy Amerikának kötelessége a humanizmus szent nevében közbelépni. És mikor ezzel a joggal él, ezt a közbelépést nem úgy értelmezik, hogy újabb tömegeket vessen a véres harcokba és belesodorja a maga országát is a világháborúba, hanem értelmezi úgy, hogy a becsület és tisztességes békeközvetítésének joga és kötelessége egyenesen a legnagyobb és leghatalmasabb semleges államra, Amerikára hárul. Hogy melyik csoport fog felülkerekedni, hogy melyik csoport fog győzni, azt megjósolni nem tudjuk. Mert hiszen a világháború folyamán megtanulhattuk, hogy könnyebb az igazságot eltiporni, mint az igazságtalanságnak, a jogtalanságnak gátat vetni. A német-amerikai konfliktus egyelőre elsimult. Hogy újabb boldogalmak keletkeznek-e majd, vagy pedig Wilson válasza első lépése-e annak az akciónak, amelyet a jobb belátásra jutott Unio cselekedni fog; — az hamarosan elvlik majd.

Olasz harctér.

A tüzérségi harcok váltakozó heveséssel folynak tovább. Az ellenségnek a Mrzli Vrh ellen intézett két támadását visszavertük.

Nikitát bojkottálja az entente.

Az entente Montenegró királyát, úgy látszik, teljesen bojkottálja. Így például egészen félreérthetetlenül értésére adták, hogy nem látogathat el Párisba. Ugy tartják, akárcsak egy foglyot. Amit Szerbiának koncedáltak volt, neki nem engedték meg, hogy a párisi különböző konferenciákra külön képviselőt küldhessen. Az entente eleinte megtagadta, hogy miniszterének szerény fizetését kiutalja és azt rendelte el, hogy takarékosági okokból több miniszteriumot vezessen egy miniszter. Csak nagynehezen sikerült Nikita királynak, hogy a miniszterek megkapják fizetésüket.

A mai divatról.

— Megjegyzések. —

Csak dicsérni tudom a Fejérmegyei Napló jószemű munkatársát, aki megírta az Székesfehérvárra is utnak bocsátotta azt az okos cikket, amelyet minden leányknak és minden mamának el kellene olvasnia. Nem is egyszer, hanem nagyon sokszor, hogy kívülről is tudják.

En csak egy néhány olyan megjegyzést akarok leírni, amit a férfiak szoktak elmondani, amikor a mostani divathóbortok örületes rugaszkodását látják.

Látva az utcán, közszemlére kitéve azt a sok lábat, a férfiak természetesen összehasonlításokat tesznek s mint a kiállítás eredményét, megállapítják azt, hogy *napyon kevés szép láb van*.

Ezt tudták eddig a festők s főleg a szobrászok, akiknek egy-egy formás modellért iszonyu válogatást kellett végezni. Tudták azok, akik tengeri fürdőre jártak: északra vagy délre, ahol a férfiak és nők együtt fürödnek s megállapították, hogy míg a férfiak közül 50 percent elfogadható, sőt széptestű, addig a nők természetben legfeljebb 10 percentet lehet széppnek mondani.

Hát mi az ördögnek ezzel a nem sok formás és nem szem elé való micsodával dicsekedni? A tetszés legtöbbször illúzió alapszik, valaminek az elképzelésén, ami rejte van előttünk és azért érdekes és azért tetszik, mert csak sejtel, és rejte van előttünk. Ha azonban vásárra kerül, ha csak a szemek vásárára is, nem illúzió többé.

Pláne nem kelt illúziót, mikor a férfiak egyik a másik után megállapítja, hogy:

— Látod azokat a görbe pipaszárakat, látod azokat a löcsöket, látod azokat az elefántlábakat, bizony ezekkel kár volt dicsekedni s önagysága sokkal okosabban tette volna, ha titokban tartja és elhítheti a világra; hogy neki szép termete van. Csak úgy, ahogy az ember a fürdőben hallja a férfiak megjegyzéseit:

— O milyen szépek a nők, ha fel vannak öltözve és mennyt el tudnak takarni és maszkirozni azokból a formátalanságokból, a melyek miatt a természetnek kellene perbeszállaniok.

Ha hallanak a nők a férfiak megjegyzéseit, amikor a mai divatok felett ítéletet mondanak, mindenféle kép öltözzenek, csak a legujabb divatok szerint nem. Ha hallanak, hogy legtöbbször maskaráknak nevezik őket, a rövid, bő krinolinaiokban, amelynek a védelmére ők is csak egyetlenegy érvet tudnak felhozni, hogy *divat* és hogy: *lenézik azt a nőt, aki nem divat szerint öltözik*.

Igazán meg lehet állapítani, hogy a nőknél nagyobb fűszolgákat nem termelt még ez a kócos világ, akiket egy-két párisi, vagy nem tudom hovávalósi szabó, akinek szükségére van az ő drága pénzükre, felöltöztet az ő kőtyagos esze szeméremaskarába, befogja őket a szekerébe és végighuzatja magát velük Európa legelőkelőbb utcáin, a férfiak mosolygása és gúnyos kacagása közt.

Vagy azt hiszik a nők, hogy mert a férfiak bököket mondanak az ilyen kalamajkákra, hát most már igazat is mondanak? Hát hány férfi nevezi anyagnak azokat a drága megdicsért nőket, hány igéri, hogy leszdi a kedvükért a göncölszekeret az égről, hány meséli, hogy neki éjjele-nappala, minden álma csak az „imádott” drága mindensége körül forog, hogy lemond az egész világról s közben azon gondolkodik, hogy mit eszik vacsorára, futja-e az erszényből pörköltre a Fekete Sasban, vagy csak sült krumplit eszik hatért, úgy mint tegnap este.

Ezeket a férfiaknak hisznek önök? Higgyenek nekém, aki ösziéni beszélek önöknek, eláruolom a férfiakat, azonban én is csupán csak azért, mert a szerkesztőség titokban tartja a személyemét és nem szolgálat ki annak, hogy önök minden szál bajuszomat egyenként tépdessék ki ezért az őszinteségért.

Még egyet.

Azt mondják, hogy nagy a drágaság! Hiszi a pici. Soha ennyi selyemharisnyát nem látott az ember, mint mostanában. Azelőtt, az olcsó világban jó volt a vastagabb,

kötött harisnya is, ma pókháló kell, az is selyemből, amely 3-4 mosás után az ördögé. Azután kik vásárolják ezeket? Nemcsak a szállítók feleségei és leányai, hanem olyanok is, akikről úgy vélte az ember, hogy abból a fix fizetésből csak kumplira meg borjulásra telik.

Nekeresd.

A kisemberek pénze.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet, illetve az annak kötelekbe tartozó szövetkezetek, a kisemberek tábora, melyek a régebbi hadikölcsönöknél is, miként a fronton küzdő hőseink minden erejüket összeszedték, hogy itt bent, különösen a hadikölcsönjegyészben semmivel se maradjunk hátrább, mint azok ott kint, a veszélyes táborban. — Ezek a kisemberek 50-100 koronás jegyzéseikkel sok sok milliót adtak össze, s ezzel példáját adták nemcsak önmaguk önzetlen hazafiasságának, hanem példát mutattak a nagyoknak, hogy ők is erejükhez mérten kötelezettek vagyonuk arányában hadikölcsönt jegyezni.

Az igaz, hogy legnagyobb részben az ország kispolgárainak mindenkor és soha eléggé nem dicsőíthető áldozatkészsége és hazafisága eredményezte nagyrészen az elért fényes eredményeket, de igen tekintélyes befolyással bírt a sikerre nemcsak az Országos Központi Hitelszövetkezet és az annak kötelekbe tartozó 2400 szövetkezet felvilágosító szerepe, hanem a helyes szervezetnek ereje, amely képes volt az egyenként csekély összegekből több száz

milliót összegyűjteni. Munkája nemcsak magára a gyűjtésre, hanem általában az egész országban a kisemberek előtt a járadéknak megismertetése, annak közgazdaságilag előnyös voltának bebizonyítására terjed ki, s ezzel nemcsak a saját szervezetének segítette el a hatalmas eredményt, de közvetve segítségére volt mindazon intézményeknek, melyek a vidéki hadikölcsön jegyzéseket gyűjtötték.

Tehát itt nemcsak az eredmény nagyságát kell a szervezett javára irni, hanem erkölcsi hasznát is, mellyel szolgál az államnak azáltal, hogy a kisembereket helyes tőkebefektetésre s megfelelő közgazdasági elvekre megtanít.

Fejérvármegye hadikórházai.

Baracskán

a 30 ágyas kórházat a kath. iskolában állították föl és látta el felszereléssel, sok fogyasztási anyaggal a helyi intelligencia. A kórház 172 katonát gyógyított, 3963 ápolási napon, az élelmezés átlag 3 koronába került. A betegápolás teendőit Pentz Ferencné, Hollósy Juliska, Czégenyi Róza, Sörös Margit végezték, az adminisztráció vezetői pedig Pentz Ferenc, Magyary Lajos, Kardos Ferenc voltak. Megtakarított tőke nincs.

Bicskén,

amelynek külön Vörös Kereszt Egyesülete van, az egész váli járás legnagyobb kórháza működött 110 ágyas kórházaként és a ref. iskola helyiségében. Az ápol-

beteg száma 786, az ápolási napok összege 33205. A felszerelés és élelmicikkek kivül maga a helyi társadalom 800 koronával járult a kórház fenntartásához, a kifogástalan minőségű és állandóan ellenőrzött élelmezés naponta és fejenként 2 K. 70 fillérbe került.

A kórháznak 1330 K. 20 fillér megtakarított vagyona van. A sebesült és beteg katonákat öv. dr. Király Istvánné, P. Elek Imréné, dr. Hartmann Józsefné, Király Pálné, öv. Michler Józsefné, öv. Böhm Jánosné, Palmüller Ferencné gondozták, az adminisztrációban pedig dr. Lakatos Frigyes, dr. Hartmann József, Hollósy Mihály, Kiss József vettek részt.

Dídsón

a községhezát alakították át 20 ágyas kórházzá, amely 81 beteget látott el 2758 ápolási napon. A kis kórház a társadalom jószívűségéből 2 K. 50 filléren tudta a napi jó élelmezést biztosítani és 1246 K. megtakarított-pénze van. Az ápolásban Endresz Jánosné, Geschin Jánosné, Hermann Gyuláné, Schöber Mihályné, Schöber Károlyné, Albik Ferencné, Spindler Józsefné, Künstler Adámné, Nik Gézané buzgólkodtak.

— Ujtas a női reform-fűzők terén; gyári lerakatot sikerült szerezniem oly higienikus „Radium” reform-fűzőkből, melyek a gyomrot teljesen szabadon hagyják, csak a hasat és csipőt fűzik, kényelmes járást és szabad mozgást biztosítanak, ülésnél nem hátrányosak. — Vételnél feltétlen csak „Radium” fűzőt tessék kérni! Egyedül elarusítás egész meggyere Vermes Frigyesnél. Búcsú-újdonságok állandó rak-tára.

HIREK.

— Kongreganista ünnepély. A főgimnáziumi Mária-Kongregáció vasárnap, május 14-én d. u. fél 5 órakor az intézet dísztermében májusi ünnepélyt rendez, melyen az ünnepi beszédet Bencze Ernő, nevelő Iszkaszentgyörgyrol, a Kongregáció volt tagja fogja tartani.

— A városi tisztifőorvos tanfolyamoz. Dr. Bierbauer Viktor városi tisztifőorvos Budapestre utazott, hogy a vérbetegségek elleni tanfolyamon részt vegyen.

— Hadsegélyző gyűlés. A Hadsegélyző Bizottság minden pénteken tartja gyűlését, amelyen az egész héten beérkezett kérvényeket segélyezési ügyeket tárgyalja meg. A pénteken tartott gyűlésen a bizottsági tagok nagyszámban jelentek meg s dr. Saára Gyula polgármester elnökölte alatt terjesztette be a titkári hivatal a beérkezett kérelmeket, amelyek két hét alatt a kilencvenes számmal tartanak. Sokan gyorssegélyben részesültek, a legtöbbször pedig a hősi halált haltak után járó polgári és katonai nyugdíj ügyét intézte el, illetve küldi át a kérvényeket az illető hatóságokhoz. A segélyezési ügyek véleményezésében a város állami hadsegély irodájának vezetőségének meghallgatásával jár el. A gyűlés elhatározta, hogy felkéri a kereskedőket, hogy havonként egy hadsegélyző napot tartsanak. Ezen hadsegélyző nap abban fog állani, hogy minden vásárlás után két fillért számlítanak a hadsegélyzés céljára. Azért választott a Bizottság ilyen csekély összeget,

TÁRCA.

Nyáron.

(Vége.)

Hamar egy kis csalitot, nádtörök s száraz fadarabokat s lobog a tűz a kanális partján. A legény előveszi csontnyelű bicscáját, leszedi a pikkelyt a kőver potykáról, felvágja szépen, lemossa tisztára, nyers hosszú ágat vág a rekettye-bokorban, hegyesre hegyezi, felnyársalja vele a sütnivaló halat, ráteszi a már parázsra vált-tűre, izzó szikrákkal hosszan betakarja, vár jó egy pár percet s mikor a tűzes zsarátnok nagyokat pattan a sült hal felett, a nyársnál fogva kivieszi szépen s gyönyörködik a szép rózsaszín színeiben.

A kunyhó sarkában rejtekében illatos tavalyi szénacsomó között tisztá, sárga szénbögre rejtekedik, benne pedig len fehér zsirocska. A bögre mellett bicscakkal faragott apró laskatulyák húzódnak meg szépen: az egyik só, a

másik paprika-tartó. Zsirral a halászs a pirosra sült halat vékonyan bevonja, a sóval megszózza, a paprikával (mivelhogy az étel nem, férfinak készül) gyengén megpaprikázza. Az így elkészült halat ilatos, nyers fűvel hosszában befűdi s fejénél, farkánál két erősebb szállal ügyesen átköti...

A fáradt férfiak a nádtó árnyában rövid, erőgyűjtő, déli álmukat alusszák; a fiatal lányok az öreg fűz alatt a napi eseményeket tárgyalták.

Jó Balog Pista odalép hozzájuk, megáll a kis Andor Marcsa előtt, ölebe teszi, amit és „No kis leány, — ugymond, — hoztam neked egy kis kenyérmellé valót.”

„Ez volt az első jó másfél év után.

A meglepett leány felemeli fejét, tekintete belemélyed abba a szelid, becsületes arcba, melyet olyan igen régen látott s melyet olyan régen, olyan igen régen vagyva vágyakozott látni; merően néz, bámul, mint aki nem érti a dolgot; észbe jut a régi boldog élet, másfél esztendő kínjai s utolsó

szálg letartolt hiru reményei; látja a bánatot, mit az előtte állónak tanuszásával okozott, a kétségbeesést, mellyel hollétét kereste, a szegyeteljes börtönt, melynek keserü kenyerét a becsületes lélek ömíatta ette. Szemeit előnti könnyű, szívét a bánat; szólni akar, látszik, látszik a száján; de a száva fuldoklássá válik...

Jó Balogné asszonyomnak meggyűlt a baja. Sok nehéz esztendő nehéz terhe nehezült már rá a gyenge vállaira. Milyen baj, hogy az öregség ellen még mindig nincs gyógyszer.

Pedig egész falu betege nála keresett gyógyulást. A kit harmadnapos hideg döntött le az ágyra, annak hosszú cémára fűzött kigyófejet akasztott nyakába; seb, kelevény ellen vöröshagyma, mustár, petrezselyem, nyulháj, százfélé jófüvek voltak a patikájában; ha pedig váltaképen testét avagy lelkét gonosz boszorkányok tekintete rontotta volna meg, — kellett neki hozni kilenc kútból vizet, kilenc házról nádat, kilenc sirról földet.

Ennek a hasznát mindenki látta: hanem a saját nyavalyája ellen nem használt a patikája, sem a filencpéle: meghalt, megsiratták, eltemették.

Következő héten a vigasztalhatatlan öreg Balog István így szól az ifjabbhoz:

— Fiam, meg kell házasodnod. Asszony kell a házhoz. A nyakas öreg ügyet sem vetett a fia szándékára, esdeklő szavára; elment a szomszéd faluba s ott szerzett mennyasszonyt a fia számára.

Kézfogó, hirdető egy kettőre elmult.

Egyetlen egy nappal az esküvő előtt befogott az öreg s bement a városba a fiával együtt, mert ugymond:

— Hátha urasabb vendégek is lesznek; illik egy kis jobb bort elibük tenni. No meg az emberhez, ha kicsinyt öreg is, mégis hozzá illik, hogy ilyen esetben különb gunyába takarja a testét, mint dologtévő napon.

Hát visszatérőben, épen a határnál, a kis Andor Marcsa jött velük szemben, mellette az anyja.

SÖVEGJARTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék

fehér és színes barchetok karton, schiffon és damastból. Különféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendők-ből. Ágy- és asztalterítők, szőnyeg-és matracszövetekből.

OLÓSO

szabott árak.

BLONS UJDONSÁGOK! Crepp, Grenadin, Voal, VERMES* áruházában.

Crepp de chiné és fehér, kézzel himzettkben órisi áválaszték

ALKALMI VÉTEL LEGFINOMABB FEHÉRNEMÜRE VALÓ HIMZÉSEKBE.

hogya a közönség semmi különös megterhelésnek ne legyen kitéve. Számolécédulákat is forgalomba hoznak vendéglőkben, kávéházakban, de szintén olyan módszerrel, hogy a mindennapos törzsvendégek ne legyenek túlságosan megadózta velük. Hasonlóképen a pénzintézeteket is felkérlik, hogy egy alkalmas módszer megvalósításával némi hasznót biztosítsanak a hadsereges céljaira. A legközelebbi reális vasárnapokon a Lövöldében szándékozik megtartani delutánonként a hangversenyeket, mivel a déli idő a nagy melegség miatt nem alkalmas. Pünkösdkor nagyobb szabású műsor keretében tart nyári szórakozó delután a Lövöldében, amelynek összeállítására egy szűkebb bizottság küldte ki. A Hadszerveletben a felek részére a hivatalos órák hétköznaponként 10—12 óráig vannak, az irodavezető, titkári hivatal és a választmányi tagok részére delután 2—6-ig is van hivatalos óra, amely alatt a beérkezett ügydarabok dolgozzák fel. A pénztárt a főjegyzői takarékpénztár kezeli. Eddig több ezer korona adomány érkezett a pénztárba, amelyről legközelebb hírlapi kimutatást fognak készíteni. A Hadszervelet telefon száma 373.

— **Értesítés.** F. hó 14-én (vasárnap) reggel 8 órakor a maroshegyi kápolnában szentmise lesz.

A legény messziről észrevette; háboru támadt a szivében, eszében; belső láz bírja szállt fel a szelid ábrázata.

Andor Marcsa elérte a kocogó szekeret.

A szegény teremtés már-alig bírt menni. A sok sirástól vörösre változtak a nefejeits szemei: a feje, a gyöngye karjai nehéz batyukkal voltak megterhelve. Ez volt még csak hátra.

Az öreg Balog szelid, engedelmes fia otthagya az apját, leszállt a kocsirol. Kiszedte a terhet a leány kezeiből, köszönt az apjának s kezdett visszamenni, el a város felé, együtt a leánnyal.

Düh futotta el az öreg Balog szivét; elébük került s ostarát ütésre magasra emelte. A leány ijedten sikoltott, a fiu pedig mint felbőszült vadállat ugrott fenyegető öreg apja elé, kikapva remegő kezéből az ostarot s pozdorjára tőrt.

— Frám! — szólt az öreg meghökkenve, — mit akarsz? Talán elmégy velem?

S felelt az ifju bátran, határozottan:

— Édesapám uram, én elmegyek velem.

— És úgy tett, amint beszélt.

— A Szociális Missiótársulat kurzusa Budafokon. Heller Iván t. apátkanonok felkérésére a Szociális Missiótársulat két nővére, Paula nővér s Frida kültag három napon át előadásokat tartottak a budafoki nők részére. Az előadók ismertették a Szoc. Missiótársulat korszerű szükségességét. A nagyszámban megjelent intelligens és egyszerűbb nők és leányok lelkesedéssel elhatározták, hogy megalakítják a Szoc. Missiótársulat budafoki fiókját s ennek szakosztályát, a leányegyesületet. A hétfőn este tartott szűkebbkörű értekezleten megbeszéltek a jövőben való teendőket, kitűzték a közgyűlés idejét s ezzel megkezdődik a szép reményekre jogosító szervezet működése a budafoki nők körében is.

— A megfélebbezett nyugdíjszabályrendelet. Megirtuk, hogy Juth István nyugalmazott városi főszámvévi megfélebbezte a legutóbbi közgyűlésen elfogadott nyugdíjszabályrendeletet. A felebbezés olyan szabályrendeleti pontokra hivatkozik, amelyek már érvényben nincsenek. Mint halljuk, az egész felebbezésnek semmi fontos jelentősége nem lesz. Csupán az a furcsa, hogy tisztviselőtárs adta be a felebbezést a nyugdíjszabályrendelet ellen.

— **Kinek kell hagyma?** Kolozsvár közéletvezérségi bizottsága felkérte a várost, hogy ha szükséges Van Hagymára, métermázsánként 40 koronáért fogja szállítani. A város felhívja a közönséget, hogy jelentse be szükségletét s akkor fog hoztatni a kolozsvári hagymából.

— **Arcátlan füllentés.** Kinos felhőberedés dul a szocialdemokraták társaságában, miként a hivatalos újságjukban olvasható. Rájöttek egy elcsent level nyomán arra, hogy a Népszavát egyes hadikórházakban „elsűlyesztik”? — vagyis gondoskodnak arról, hogy az a vallásyalázó papiros ne kerüljön a katonák kezébe. Felhőberedésben ilyesmiket ír:

A háboru elején kihirdették az istenbékét. Szűnjének meg az ellentétek, csituljanak el a világméretű küzdelmek és osztályharok, hogy osztatlan erővel védhessük a hazát. Az ilyen állapot mindig javukra válik az uralmon levő osztályoknak és világfőfogásoknak, mindig káros az elnyomott osztályoknak. *Es a szocialista párt még sem tett semmit annak a hangulatnak a megzavarására, amelyet az istenbéké hirdetői az állam érdekében valónak mondtak.* Odaát

pedig így értelmezik az istenbékét?

A szocialista párt alatt természetesen a Népszavát kell itt érteni, amiként a kórházakban sem a szocialista pártot „sűlyesztették el,” hanem a Népszavát. Azt merészélik tehát írni, hogy az istenbékétők becsülettel megtartják. Az istenbékével megegyeztetetőknek tartják, hogy nap-nap után a legközönségesebb kömvevésinas modorban beszéljenek a vallásról, annak funkcionáriusairól. Még most is a legundokabb módon kéjeleg az istenkáromlásban. Ilyesmik után nem lehet csodálni, ha nem katonák kezébe valónak tartják azt az *istenbékét*, amely a nagy nemzeti harc alatt egyebet sem tett, mint sárral dobált mindent, ami szent és a vig. elvársi dáródoknak kalendánuma volt. Még a jőzanabb elvársák is csömört kapnának tőle:

— **Felháborító utcai inzultus.** Mikor a 35. gy. ezredet helyezték át Szekesfehérvárra, akkor volt napirenden az olyan inzultus, mint aminőt pénteken történt világgal nappal egyik előkelő helybéli uriannyal a Deak Ferenc utcán. Ezt a virtuskodást azonban csakhamar megtörte az erélyes katonai hatóság, s teljes nyugalom állott be. A város uribölgycinek nem kellett aggodva menniök az utcára, hogy impertinens bakainzultusnak lesznek kitéve. Különösen, mióta Gezzy ezredes az állomásparancsnok és Schmidt ezredes a 35-ösök ezredparancsnoka, azota van példás rend a kezdetben börtökbe férni nem lehetett. Ez a két erélyes parancsnok különösen terdet teremtet. Hosszu csend után azonban pénteken ismét egy felháborító eset történt, amelyért biztosra vesszük, hogy a legkérlelhetlenebb szigorral sújtó büntetés fog járni az illető fráterra. Meg vagyunk győződve, hogy a katonai hatóság örökre elveszi a kedvet annak a németül hőködő hadfnak, aki a botrányt elkövette. A minősítetetlen eset a következő: Egyik helybéli főadmiralokos leánya a lövöldei tenniss pályáról sétált hazafelé pénteken hat órakor a Deak Ferenc utcán tennispárterével, egy fiatalemberrel. A leány szülei egy kis távolsággal hátrább voltak. Mikor a fiatalok a tisztii hadikórház előtt haladtak, hátulról egy gyalogos közlegény furakodott közjük, a leányt durván átölelte. A leány sikoltással védekezett, a fiatalember pedig előtte az alávaló frátert, aki erre provokáló hangon a fiatalember elé állt s német nyelven durva sértésekkel illette. Szerencsére arrament egy honvédfőhadnagy, aki kérdőre vonta az inzultáló s a legközelebbi csendőrőrsnek átadta, s bekisérték. Az eset nagy felháborodást keltett a városban, mert azt igazán nem lehet írni, hogy urileányainkat fényes nappal még a legforgalmasabb utcán is inzultálják.

— **Az a bizonyos piaci eset.** A piaci tegnap számban már megmondtuk a magunk véleményét arról a sok mende-mondáról, amelyek a szombati piaci esettel forgognak közszájon, de amelyek egyikének sem lesz gazdája, ha kérdőre vonatnak érte. A szenzációt szeretők a névtelen levelek garmadjával árasztották el a szerkesztőasztalt, hogy tessék megírni a felháborító esetet, amelyet mindenki másként mesél és amelyet senki sem tud bizonyítani. Több oldalról szerzett információk szerint ugylátszik az a hitese verzió, amely szerint az illető asszony renitenskedett a csendőri parancsral szemben, amelyhez feltétlenül joga volt a csendőrnök, s emiatt be akarták kísérni igazolás végett. Az is igaz, hogy az az asszony rosszul lett, de szemenszedett a többi valótlanság, amelyeket rosszulit okáról mondanak. Nagyon természetes, ha valaki a csendőri parancsral nem engedelmeskedik, akkor a karhatalmat veszti igénybe. Teljesen légből kapott koholmányok továbbá azok a mesék is, amelyeket Horváth Géza járásörmester személyével hoznak kapcsolatba. Hogy Horváth járásörmester be akarta kísérteni, jól tette s kötelességet teljesítette, mert megakadályozta azt, hogy a maximális árakat megszegjék és másik árus összevásárolja a gombát. Továbbá az illető asszony tanuk szerint, sértegette is a járásörmestert a legdurvább piaci stuluban. A hatósági tekintély megérdemelt feltétlenül megvédenie, hogy intézkedés törtérjék az asszony igazoltatására. Hogy menasi mindent kitaláltak már ezen esettel kapcsolatban, tegyenesébben bizonyítja az.

Vasárnap, május 14-én:

Szenzációs sikerű műsor.

A Tévédés áldozata.

Szines dráma 4 felvonásban.

Remek kiegészítő műsor.

Előadások 3, 5, 7 és 9 órakor.

Hétfőn, május hó 15-én:

Egynapos este-műsor.

A BIRÓ BECSÜLETE.

Dráma 3 felvonásban.

Esküvő a tengeren. Szines.

Maxi a zongoraművész. v. j. g. i.

St. Cloud, szines, term. u.

Előadások fél 7 és 9 órakor.

Felémelt helyárak.

Fűzőim, melyek pontos méretek

Kalap-ujdonságok naponta érkeznek.

alapján vannak elkészítve a legolcsóbb ártól a legfinomabb minőségig vannak raktáron.

Radó

női divat különlegességek üzlete, Nádor-utca 1. sz. — Telefon 341.

a mese, amely szerint az az asszony már meg is halt. Olyanok is vannak, akik a temetésén résztvettek. Szóval a „felháborító” piaci esetből annyi a valóság, hogy Horváth János-örömester kötelességét teljesítette, megvédte a közönség érdekét, amelyben már az egész háboru alatt dicséretesen buzgólkodott s sok esetben megakadályozta, hogy egyes árdágitok kiuzsorázzák a közönséget. Tessék engedelmessé tenni a hatósági intézkedéseknek, tessék tisztelettel tárgyalni a piac ellenőrzésére kiküldött hatósági személyekkel, akkor annak a hatósági közegeknek sem kell karhatalmat alkalmaznia.

— **Letérlik a fuvaruzsorát.** A város határában lévő állami közutak a háboru alatt ugyan megrongálódtak, megjavításukra azonban még gondolni sem lehetett, mert a fuvarosok a régi hét korona helyett husz koronát kértek. Dr. Saára Gyula polgármester felhatalmazást kért a miniszteről, hogy hatóságilag kirendelhesse a fuvarosokat. A kereskedelmi miniszter a felhatalmazást megadta, és szerint a kirendelt fuvarosok a kavicsért köbméterenként 350 koronáért kötelesek lesznek szállítani. A fuvarosok kirendelésénél természetesen mindig figyelemmel lesz a gazdasági munkákra, hogy azokban fennakadás ne legyen.

— **Divatos női szalma kalapformák 5, 6, 7, 8, 9, 10 koronáért.** Leányka és fiu marine vagy díszített szalma-kalapok 150, 180, 2, 3, 4, 6, 8 koronás olcsó árakkal nagy választékban Knazovitzky divatruházában. — Telefon 163.

— **A be nem jelentett árpaért.** A gabonakészletek felkutatásakor, mint ismeretes, Marschall Nándor hentesiparosnál is találtak árpaekészletet, amelyet sertéshizlalásra vett, de a bejelentési kötelezettségnek elfelejtett eleget tenni. A rendőrség 1600 koronára tette a kötelezést, hogy az árpaekészletet a Haditermék részvénycsoporthoz szolgáltassa be. Marschall az elsőfokú ítélet ellen a városi tanácshoz fellebbezett.

— **Boltfőjánhajszes korpásodás,** hajhullás ellen kitűnően bevált szer, üvege 1 korona 30 fillér. Kapható Szűcs Róbert Magyar Korona gyógyszerüzében Kossuth-u. sarkán.

— **Crème de lactaine** saját nemében páratlan hatású arcborzsejtitő, finomított készítmény, ezen tejkrém teljesen ártalmatlan, a bőrt egyszerű használat után bársony puhává teszi, pattanásokat, szeplőket, májfoltokat gyorsan elmulasztja. Kapható Szűcs Róbert Magyar Korona gyógyszerüzében Kossuth-utca sarkán. Ára 1 kor. 20 fillér.

— **Értesítem a nagyérdemű közönséget,** hogy ez ideig Széchenyi-utca 15. sz. a. volt tüzifa és kőszén üzletem **SIMOR-UTCA 35. sz. alá** helyeztem át. Raktáram továbbra is a déli vasúti pályaudvaron van a szives megrendeléseket Simor-ú. 35. sz. alatti irodámba kérem. Telefon 2-77. Mély tisztelettel **Stárk Samu.**

Az Apolló mozgószínház hírei.

Az Apolló színház vasárnap és hétfői műsora külön-külön nagy érdeklődésre tarthat számot. A vasárnapi sláger „A tündér álomzata” 4 felvonásos színes dráma, melynek hatásos jelenetei, festői szépségű tájképei mindvégig lekötik a figyelmet. A műsor vidám részét „Móricznak fáj a foga” című kacagató humoru film adja meg. A hétfői műsor minden egyes száma pedig elsőrangú attrakció. „A bíró

becsülete” című 3 felvonásos nagyhatású dráma mellett művészi az „Esküvő a tengeren” c. pompás színes színmű is. A többi képek is a legjobbak közül valók. Vasárnap négy előadás 3, 5, 7, és 9 órákor. Hétfőn két előadás fél 7 és 9 órákor. Rendes helyárak.

Az Uránia mozgószínház hírei.

Az ezüst pók. A pókos kastélynak minden ajtaján, a szalon sarokában, a régi karosszék tamláján mindenütt egy pók alakja volt látható és a pók titkát senki sem tudta, még maga a pókos kastély tulajdonosa sem. Róbert de Mária gróf csak annyit tudott, hogy egyik öse a különc volt, fősvény és nagyon gazdag, de 1795-ben eltűnt és azóta e gazdaságnak semmi nyoma... A nép körében az a monda volt elterjedve, hogy a fősvény vár ur a kastély udvarán lévő kutban tűnt el. Robert de Marry gróf hitelezői kiakarják tenni a kastélyból, de megkegyelmeznének neki, ha leányát (Emilie Sannom) Strumia bankárnak eladja. Ez a gyönyörű dráma 3 részben ma, vasárnap fényes műsorokertben utoljára kerül színre az Uránia színházban.

Bugaczi kis király a címe annak a fenomenális vígjátéknak, amelyik hétfőn és kedden az Uránia műsorára kerül. Meg kevés olyan derűt és hahót keltő vígjátékot produkált a kinematografia, mint a Bugaczi kis király. A komikus és kacagató helyzetek egész sora vonul fel és a szellemes beállítás, valamint a remek fényképezés elsőrangú élvezetét avatják az előadást. Háborus aktualitás és „Bühnhódás” című 2 felvonásos dráma egészítik ki az elite műsort. Naponta 2 előadás 7 és 9 órákor.

Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatóságának gazdasági munkabiztosítása.

6344/1916 sz.

Hirdetmény.

Minden mezőgazda, akinek a kaszálási, aratási, behordási és cséplési munkálatokhoz katonai munkásra, vagy igeorére szüksége lesz, szükségletét a gazdasági munkabizottság hivatalos helyiségében (Zichy-ház II. emelet) e hó 15, 16, 17-én délelőtt 9 órától 11-ig bejelentheti.

Dr. Saára Gyula polgármester.

APRÓHÍRDETÉSEK.

Használt ablakok, jókarban levők, eladók, Halász-utca 4. sz. alatt.

Soványseretések Széchenyi-utca 25. sz. alatt eladók.

Magányos izraelita nő csinosan burozott szobát, ágyakat ad bére. Esetleg kóser koszt is kapható azonnal. Lakatos-utca 7. szám.

Gyerekkoscsik legolcsóbbtól a legfinomabbig Gerendai Gyula vászon, fehérnemű, gyermek-kelengye üzletében kaphatók, Székesfehérvár, Kossuth-u. 4.

Szabás, varrás és mintarajzolásban alapos oktatás nyerhető, Urbán Margit tanítványától, Ybl. Miklós-utca 14.

Tanulónak 2 keresztény 14—15 éves fiút fizetéssel fel vesz Gerendai Gyula fehérnemű kereskedő Székesfehérvár Kossuth u. 4.

3—4 szobás lakás Szigethy Testvérek üzlete felett november hó 1-ére kiadó.

József-utca 1. szám alatt 3 szobás utcai lakás aug. 1-re kiadó. Tudakozni lehet Rákóczi-u. 23. sz. alatt.

Értesítés.

Alulírottak van szerencsénk értesíteni a n. é. közönséget, hogy közös elhatározással folyó évi május hó 14-től, további intézkedésig az országos vásárok kivételével, üzleteinket minden vásárnap zárva tartjuk. Árut senkinek ki nem adunk, sem ki nem adunk. Üzleteink ajtajait és kirakatait pedig teljesen lezártuk.

Kérjük a n. é. közönséget, hogy bevásárlásaikat lehetőleg úgy intézze, hogy ezen lezárási napok szükségleteikben ne akadályozzák. Székesfehérvár, 1916. május 8.

Tisztelettel

Schlammadinger Antal és Fia,
Schlammadinger Gyula,
Krón Ignác,
Grósz Bernát,
Fodor Jenő,
Klein Márkus Fia,
Langermann Vilmos.

Telefon 233. — Tefon 233.

Vásárnap, május hó 14-én

HESPERIA főszereplésével:

KALANDOROK, vígjáték 2

Nagyszabású pótműsor, közte

AZ EZÜST PÓK.

Hétfőn és kedden,
május 15 és 16-án:

A bugaczi kis király.

Bőhöz 3. felvonásban.

Nagyszabású pótműsor, közte
Háborus aktualitások.

HÁBORUS EMLÉKBÉLYEGEK!

A Katolikus Sajtógyűlés levélzáró bélyegeinek harmadik sorozata a Budapestben tartott könyörgő körmenetről készült 24 fényképfelvétellel. A pénz előzetes beküldése ellenében rendelhető,

EGY FÉL IV ára pedig I KOR. 20 FILLÉR.

Az egész iv 120, a fél iv 60 bélyeg tartalmaz. Több iv, vagy több fél iv rendelésekor különféle színek csomagoltatnak. — Rendeljen belőlük utalványon és a szelvényen jelezze, hogy „levélzáró bélyegeket” kíván. A második sorozat bélyegei még korlátozott mennyiségben rendelhető meg, a rendeléskor azonban feltüntetendő, hogy a második sorozat bélyegeit kéri.

A pénz előre beküldendő! Hitel nincs! Utánvét nincs!

LEGUTABB

női selyem tagal- és szalmakalap-formák.
Legdivavatosabb virág, toll és kalapdiszkek.
BLOUSEUDONSÁGOK.

Legolcsóbb árban kaphatók
Kováts Antalnál Székesfehérvár.
Városházter. —